

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

לפני כבוד השופטת עדנה יוסף-קוזין

תובע דן פגירסקי

נגד

נתבעת עליזה אברהם

ב"כ התובע – עו"ד רון לוינטל
ב"כ הנתבעת – עו"ד בניהו חביביאן

פסק דין

א. מבוא

1. תביעת לשון הרע על סך 150,000 ש"ח בגין פרסומים ברשת "פייסבוק".
2. התובע הוא עורך דין. הנתבעת פנתה לתובע לקבלת שירות משפטי בנושא גביית שיקים שקיבלה מלקוחותיה ולא כובדו.

ב. טענות הצדדים

ב(1) טענות התובע

3. הנתבעת מסרה לתובע העתקי ארבעה שיקים על מנת שיטפל בגבייתם. התובע הכין ושלח שלושה מכתבי התראה לשלושת החייבים שמסרו את השיקים. לאחר זמן מה הנתבעת לא קיבלה את דרך עבודתו וייעוצו המשפטי, ולכן התובע הודיע לנתבעת כי יחדל לייצגה. התובע לא גבה תשלום והזמין את הנתבעת לאסוף ממשרדו את העתקי השיקים שמסרה לו ואת מכתבי ההתראה.
4. כשנה לאחר מכן, העלתה הנתבעת שלושה פרסומים ב"פייסבוק". הפרסום הראשון, פורסם ביום 10.12.2019 באמצעות פרופיל משתמש של בן זוגה של הנתבעת, כתגובה לרשומה (פוסט) בה פרסם התובע את שירותיו. הנתבעת כתבה: "אני נתתי לו צ'קים שחזרו ומאז נעלמו עקבותיו. גם לטלפון לא עונה.".

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

5. הפרסום השני, פורסם למחרת, ביום 11.12.2019. בתגובה לרשומה בה פרסם התובע את שירותיו שאלה בתה של הנתבעת: "אה, אמא, זה העורך דין שאמרת שנעלם לך?" הנתבעת בתגובה לשאלת בתה השיבה: "עורך דין דן. איפה נעלמת. אני רצה אחריך יותר משנה. אתה אף פעם לא עונה כשאני מתקשרת למשרד שלך. אתה לא פנויים והפקידות אומרות שאתה חוזר אליי. נתתי לך צ'קים. מה קורה איתם? אולי קיבלת את הכסף? אתה יודע מה מספר הטלפון שלי..."

לטענת התובע, פרסום זה חמור מהפרסום הראשון, שכן לבד מהעובדה שאין בכך אמת, מובלע בדברים שהתובע הפר את חובת הנאמנות המוטלת עליו ולקח את כספי הנתבעת לכיסו, דבר שלא היה ולא נברא.

6. הפרסום השלישי פורסם ביום 17.12.2019, בקבוצה בשם "גם אני שולמן", בה חברים 172,000 איש, בו כתבה הנתבעת בתגובה לרשומה בה הומלץ להיעזר בתובע כעורך דין: "מישהו פה הפנה אותך לעו"ד דן פגירסקי. לאאאאאא. נתתי לו צ'קים ועד היום לא חוזר אליי ולא עונה. אני רוצה את הצ'קים שלי חזרה. נעלם העו"ד."

7. אחת מהקוראים כתבה שפרסומה של הנתבעת הוא "שיימינג", והנתבעת ענתה בתגובה: "זה לא שיימינג. זה משהו שקורה לי. וזאת האמת. אני לא משקרת". לאחר שאחד מלקוחות התובע כתב בתגובה: "אין מצבבב!!!", ענתה הנתבעת: "ממש ממש לא נכון. למה אתה אומר את זה. לפני שנה וחצי נתתי לו צ'קים של לקוחות שאין להם כיסוי. דן נעלם, לא עונה לטלפונים ולא חוזר אליי. נעלם. אני רוצה את הצ'קים שלי בחזרה ואין מענה ממנו."

8. לטענת התובע, הדברים שפרסמה הנתבעת אינם נכונים. הנתבעת יכלה בנקל להוציא העתק של השיקים מחשבון הבנק שלה והתובע לא "נעלם". לטענתו, הפרסומים מהווים לשון הרע, גם אם מדובר בעולם הווירטואלי, והם גרמו לו פגיעה קשה בשמו הטוב. הפרסומים אינם מהווים הבעת דעה משום שנוסחו כעובדה, אינם אמת, ואינם מוגנים. לכן, לא עומדות לנתבעת ההגנות הקבועות בסעיפים 13-16 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965.

9. לטענת התובע, פרסומי הנתבעת נועדו לפגוע בו בזדון ובמכוון, ולכן תבע את כפל הפיצוי הסטטוטורי בסך של 150,000 ש"ח. לטענתו, יש להחמיר עם הנתבעת בשל היותו עורך דין.

ב(2) טענות הנתבעת

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

10. טענת הנתבעת, האמירות אינן פוגעניות כלל, וכל שציינה הוא עובדות על כך שנתנה לתובע שיקים לגבייה והוא לא עונה לה או חוזר אליה ולא מחזיר לה את השיקים.
11. טענת הנתבעת, בבעלותה עסק בתחום מיזוג לציוד כבד בשם ע.א. שירותים (ע.מ.), והשיקים לגבייה היו בגין עבודות שביצעה ללקוחות שונים. לטענתה, פנתה לתובע לאחר שראתה פרסום שלו ב"פייסבוק" על כך שהוא מטפל בגביית שיקים חוזרים ואינו גובה שכר טרחה מהפונה אלא ממושך השיק. לטענתה, מסרה לתובע 4 העתקי שיקים ועוד 2 שיקים מקוריים. התובע טען שיש לו תוכנה לאיתור מושכי השיקים, והנחה אותה להגיש תלונה במשטרה, וכך עשתה, אך התלונה נסגרה. לטענתה, חלפו הימים והיא לא שמעה דבר מהתובע, אף שהתקשרה והשאירה הודעות. לטענתה, הגיעה למשרדו אך התובע לא היה במקום, והיא לא הצליחה לקבל תשובה לגבי גביית השיקים, או לקבלם חזרה. לטענתה, היא הוציאה בגין השיקים חשבונית ושילמה מע"מ, ולכן זקוקה להם על מנת להזדכות על המע"מ ששילמה או למוסרם לעורך דין אחר שימשיך בגבייה.
12. טענת הנתבעת, לאחר כשנה ראו היא ובן זוגה, שעובד איתה בעסק, פרסום של התובע ב"פייסבוק" ולכן בן זוגה כתב לתובע על כך שהתובע נעלם ולא עונה לטלפון. הנתבעת ניצלה את ההזדמנות ויצרה עם התובע קשר באמצעות דף ה"פייסבוק", ולא כינתה את התובע בשמות פוגעים. כל שכתבה אמת לאמיתה ללא פנייה לצדדי ג'. לטענתה, לא פרסמה דבר בדף ה"פייסבוק" וב"שולמנים".
13. הנתבעת טענה כי היא לא קיבלה מהתובע את שני השיקים המקוריים שמסרה לו, וכל שביקשה הוא לקבל בחזרה את החומר שנמסר לו. לטענתה, עומדות לה ההגנות מכוח סעיפים 14-16 לחוק. עוד טענה כי לאחר שקיבלה את מכתב ההתראה יצרה קשר עם משרדו של התובע ונאמר לה ליצור קשר עם בא כוחו. כשפנתה לבא כוחו וביקשה שהתובע יחזיר לה את השיקים, נאמר לה שהתובע לא מסכים לסיים את העניין ללא פיצוי מצידה.

ג. דיון

ג(1) מבוא

14. בדיון והכרעה במחלוקת שעניינה לשון הרע ארבעה שלבים. בשלב הראשון יש לבחון אם הפרסום עולה כדי "פרסום" במובנו של מונח זה בחוק לשון הרע; בשלב השני יש לבחון אם הפרסום מהווה "לשון הרע" כאמור בחוק לשון הרע, וזאת לפי משמעות הפרסומים בהקשר אובייקטיבי, קרי: לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר; ובשים לב למידת העניין

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

הציבורי שבפרסום. ככל שנמצא כי "פורסם" דבר מה המהווה "לשון הרע", יש להוסיף ולבחון בשלב השלישי את תחולתן של ההגנות השונות הנזכרות בחוק, שיש בכוחן לשלול את אחריותו של המפרסם בלשון הרע. אם לא קמות הגנות מסוג זה, בשלב הרביעי והאחרון ייקבע הסעד המתאים בנסיבות העניין. (ע"א 6903/12 **Canwest Global Communications Corp** נ' אלי עזור, (22.7.2015), פסקה 18).

15. במקרה דנן יסוד הפרסום ביחס לשלושת הפרסומים נושא התביעה מתקיים. תוכן הפרסומים מהווה לשון הרע ויש בו כדי לפגוע בשמו הטוב של התובע ובמשלח ידו. לנתבעת לא עומדות לא הגנת אמת הפרסום ולא הגנת תום הלב. לכן, עליה לשלם לתובע פיצוי כספי בגין פרסום לשון הרע אודותיו.

ג(2) שלבים 1 ו-2: האם הרשומות הן פרסומים המהווים לשון הרע?

16. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע קובע מה הוא לשון הרע:

- 1" לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –
- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו."

סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע קובע מה הוא פרסום:

- 2" (א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.
- (ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:
- (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
 - (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע."

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע קובע:

"פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית..."

17. הפרסומים נושא התביעה

הפרסום הראשון

פורסם באמצעות פרופיל משתמש של מר רוני ארליך כתגובה לרשומה (פוסט) בה פרסם התובע את שירותיו. בתגובה נכתב: "אני נתתי לו צ'קים שחזרו ומאז נעלמו עקבותיו. גם לטלפון לא עונה." (נספח 4 לתצהיר התובע).

הפרסום השני

פורסם כתגובה לשאלת בתה של הנתבעת: "אה, אמא, זה העורך דין שאמרת שנעלם לך?" תחת רשומה (פוסט) בה פרסם התובע את שירותיו. הנתבעת ענתה: "עורך דין דן. איפה נעלמת. אני רצה אחריך יותר משנה. אתה אף פעם לא עונה כשאני מתקשרת למשרד שלך. אתה לא פנויים והפקידות אומרות שאתה חוזר אליי. נתתי לך צ'קים. מה קורה איתם? אולי קיבלת את הכסף? אתה יודע מה מספר הטלפון שלי..." (נספח 4 לתצהיר התובע).

הפרסום השלישי

פורסם כתגובה להמלצה שניתנה למשתמש/ת אחר/ת ב"פייסבוק" להיעזר בשירותיו של התובע, בו כתבה הנתבעת: "מישהו פה הפנה אותך לעו"ד דן פגירסקי. לאאאאאא. נתתי לו צ'קים ועד היום לא חוזר אליי ולא עונה. אני רוצה את הצ'קים שלי חזרה. נעלם העו"ד." בתגובה אחת המשתמשות כתבה: "לא הייתי מסתבכת עם שיימינג ברשת". הנתבעת ענתה: "זה לא שיימינג. זה משהו שקורה לי. וזאת האמת. אני לא משקרת". בתגובה נוספת באותו שרשור כמענה לאחד מלקוחות התובע, הנתבעת כתבה: "ממש ממש לא נכון. למה אתה אומר את זה. לפני שנה וחצי נתתי לו צ'קים של לקוחות שאין להם כסוי. דן נעלם, לא עונה לטלפונים ולא חוזר אליי. נעלם. אני רוצה את הצ'קים שלי בחזרה ואין מענה ממנו." ובתגובה נוספת כתבה: "ממש ממש לא, נתתי לפני שנה וחצי, אז נהדר תגייד לו שאני רוצה את הצ'קים שלי. כי לי הוא נעלם." (נספח 3 לתצהיר התובע).

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

18. המבחן לשאלה האם הפרסום מהווה לשון הרע הוא מבחן אובייקטיבי, בעיני האדם הסביר. הפרסום ייבחן בכללותו, ומשמעותו תיגזר לא רק על סמך המילים המדויקות שבהן השתמש המפרסם, אלא גם אל מול הנסיבות החיצוניות הסובבות את הפרסום. (ע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין ואח', 8.2.2012, המשנה לנשיאה א' ריבלין, סעיף 84). "ההלכה היא, שאין חשיבות לשאלה מה הייתה כוונתו של המפרסם מחד גיסא, ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא את הדברים מאידך גיסא. המבחן הקובע הוא, מהי, לדעת השופט היושב בדין, המשמעות, שקורא סביר היה מייחס למלים." (ע"א 740/86 יגאל תומרקין נ' אליקים העצני (1989), פ"ד מג(2) 333, 337).

19. על פי המבחן האובייקטיבי, בתוכן פרסומיה של הנתבעת יש לשון הרע. בכל הפרסומים נכתב שלתובע נמסרו שיקים לגבייה ומאז התובע נעלם. משמעותה של האמירה, לפיה התובע, בהיותו עורך דין, לקח לידי שיקים לגבייה, לא מחזירם ללקוחתו, ומתחמק מליצור עמה קשר, היא שהתובע אינו פועל ואינו נותן שירות בהתאם לאמות המידה המקצועיות הנדרשות והמצופות ממנו כעורך דין. בפרסום השני אף נכתב מפורשות "אולי קיבלת את הכסף?", אמירה אשר מחשידה את התובע בגביית השיקים של לקוחתו ללא ידיעתה ונטילת כספי הגבייה לכיסו. מדובר באמירה חמורה אשר למעשה מייחסת לתובע גניבה מלקוחתו, והפגיעה בשמו הטוב של התובע המשתמעת מהכתוב ברורה.

20. בפרסומיה של הנתבעת, אפוא, יש כדי לפגוע בשמו הטוב של התובע ובמשלח ידו, וכן לשימו ללעג ולבוז בעיני כל אדם סביר אשר נתקל בפרסומים.

21. אשר לאופן הפרסום, הפרסומים נעשו ברשת ה"פייסבוק". פרסום ברשת ה"פייסבוק" מהווה "פרסום" כהגדרתו בחוק איסור לשון הרע. ראו רע"א 1239/19 שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ (8.1.2020), ודברי כבוד השופטת י' וילנר בפסקאות 5-6 לפסק דינה, בהם נקבע, בין היתר, כי "הכפשת שמו של אדם ברשתות החברתיות דווקא, טומנת בחובה פוטנציאל נזק בעל מאפיינים ייחודיים, לעתים חמורים יותר מהמאפיינים של נזקי פרסום לשון הרע באמצעים מסורתיים". לפרסום הראשון נחשף מר רונן ארליך שדרך הפרופיל שלו נעשה הפרסום. לפרסום השני נחשפה בתה של הנתבעת לשאלתה ענתה הנתבעת בפרסום, והפרסום השלישי זכה למספר תגובות ממשתמשים אחרים. כלומר, שלושת הפרסומים הגיעו לאדם נוסף זולת התובע.

22. באשר לפרסום הראשון, כאמור הוא בוצע דרך פרופיל משתמש של מר רונן ארליך, בן זוגה של הנתבעת, כתגובה לרשומה של התובע. על פי תוכנה ("אני נתתי לו צ'קים שחזרו ומאז

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

נעלמו עקבותיו. גם לטלפון לא עונה.", והשימוש בגוף ראשון, התגובה נכתבה על ידי הנתבעת. הנתבעת גם לא טענה בתצהירה כי לא היא ביצעה פרסום זה. בכתב ההגנה נטען שהנתבעת ובן זוגה ראו יחד את פרסום התובע, ובתגובה בן זוגה של התובעת כתב את הפרסום (סעיף 24 לכתב ההגנה).

23. לאור האמור, התקיים יסוד הפרסום, ותוכן הפרסומים מהווה לשון הרע.

ג(3) השלב השלישי - האם לנתבעת עומדות ההגנות הקבועות בחוק?

24. "החוק מבחין בין הגנות מוחלטות (סעיף 13), הגנת אמת דיברתי הדורשת התקיימות רכיב של "ענין ציבורי" (סעיף 14) והגנות המותנות בתום-לבו של המפרסם (סעיף 15). ההגנות משקפות נקודות איזון בין הזכות לשם טוב לבין הזכות לחופש הביטוי תוך מתן משקל רב לחופש הביטוי, כאשר מתקיימים המצבים המנויים בסעיפים אלה. על-כן ההגנות המקובצות בסעיף 15 אינן עשויות מעור אחד. חלק מן ההגנות מתייחסות לחובה החלה על המפרסם או לעניין אישי כשר (סעיפים 15(2), 15(3), 15(8)). חלקן מתייחסות להבעת דעה (סעיפים 15(4), 15(5); 15(6); 15(7)). כמו כן מצויות הגנות נוספות בעלות רציונלים שונים (השוו שנהר [39], בעמ' 250). ההגנות השונות מגנות על אינטרסים שונים. כל הגנה היא תוצר של נקודת איזון נפרדת, על-כן כל הגנה והגנה תתפרש בהתאם לאינטרסים המונחים בבסיסה." (ע"א 4534-02 רשת שוקן בע"מ נ' אילון לוני הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558, פס" 8 (4.3.2004)).

25. הנתבעת טענה להגנות מכוח סעיף 14 (הגנת אמת בפרסום), ומכוח סעיף 15 (הגנת תום הלב).

ג(3)א) הגנת אמת הפרסום

26. הגנת אמת בפרסום קבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע: "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום עניין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש." הנטל להוכיח את טענת אמת הפרסום, רובץ על הנתבעת.

27. לטענת הנתבעת, ביום 5.2.2019 מסרה לתובע 4 העתקי שיקים ו-2 שיקים מקוריים לצורך גבייתם. התובע הנחה אותה להגיש תלונה במשטרה, היא עשתה כן ולאחר מכן,

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

כשהמשטרה סגרה את תלונתה, ביום 17.2.2019, עדכנה את התובע בכך. לאחר מכן, לטענתה, לא הצליחה להשיגו ולקבל בחזרה את השיקים שמסרה לו.

28. הנתבעת לא הציגה כל ראיה לניסיונותיה הנטענים לשוחח עם התובע או להיפגש עמו. בדיון מיום 23.12.2020 הנתבעת טענה שיש לה רישום של שיחות טלפון, אשר מוכיח שניסתה להתקשר לתובע והוא לא ענה, אך התברר שמדובר בשיחות שבוצעו סמוך למועד פגישתה הראשונה עם התובע, טרם הגשת התלונה במשטרה, ולא במועדים להם טענה (פרוט' עמ' 3 ש' 21-23, עמ' 4 ש' 28-36, עמ' 5 ש' 2-3). הנתבעת נמנעה מלהגיש פלט שיחות להוכחת טענתה, לפיה התקשרה פעמים רבות לתובע (כאמור), לטענת הנתבעת, היא השאירה לתובע הודעות במשרדו). כאשר הנתבעת נשאלה בחקירתה הנגדית לגבי תיעוד השיחות הנ"ל, היא טענה שמכשיר הטלפון שלה "נהרס" וכי היא החליפה מכשיר טלפון (פרוט' עמ' 11 ש' 27-31). טענתה זו, לפיה לא הגישה פלט שיחות הטלפון שביצעה משום שהחליפה את מכשיר הטלפון שלה אינה משכנעת. לכאורה, לא הייתה לנתבעת כל מניעה לפנות לחברת התקשורת, אשר נותנת לה את שירות הטלפון, על מנת לקבל פלט של השיחות היוצאות ממכשיר הטלפון שלה במועדים הרלבנטיים לטענתה. אין טענה בפי הנתבעת כי פנתה לחברת התקשורת או ניסתה לקבל את פלט השיחות. התובע טען כי הנתבעת יכלה לקבוע עמו פגישה דרך מזכירות משרדו ולקבל לידיה את החומר שמסרה לו (פרוט' עמ' 8 ש' 19-23). לא נמצאה כל סיבה שלא לקבל דבריו אלה של התובע כמהימנים.

29. בחקירתה הנגדית הנתבעת נשאלה אם היא חושבת שהתובע גבה את השיקים עבור עצמו. הנתבעת השיבה: **"את האמת כבן אדם ישר ואני אענה לך, 6 שיקים שאצלו ו-2 מקוריים אני חושבת שעובר הרהור בתוך הראש שלא יודעת מה קורה עם השיקים, מה הוא עשה איתם, גבה או לא גבה אותם, שאלות הכי לגיטימיות בעולם."** (פרוט' עמ' 12 ש' 28-31). הטענה החמורה, לפיה, התובע גבה את השיקים ונטל את הכספים לכיסו, היא אפוא, מהרהורי ליבה של הנתבעת בלבד, ללא שמץ ראיה או ביסוס לטענה.

30. לשיטת הנתבעת, לא עלה בידה להשיג את התובע בטלפון ובמשרדו, היא רצתה לקבל את ההמחאות או העתקיהן בחזרה לידיה והיא אף חשדה שהתובע גבה את המחאותיה לעצמו. היה מצופה בנסיבות אלה כי הנתבעת, לכל הפחות, תשלח לתובע בזמן אמת פנייה מתועדת בכתב עם פירוט דרישתה וטענותיה. הנתבעת הודתה בחקירתה הנגדית כי היא לא פנתה לתובע לא במכתב ולא בדוא"ל (פרוט' עמ' 11 ש' 9-10).

31. בנסיבות אלה, התובעת לא הוכיחה אף לא אחת מטענותיה נגד התובע ובכלל זה טענותיה לפיהן התובע נעלם או שנעלמו עקבותיו; לא עונה לטלפון כשמתקשרים אליו או להודעות

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

שמשאירים לו במזכירות משרדו; סרב להחזיר לנתבעת את המחאותיה. ודאי לא הוכיחה כי התובע גבה את השיקים ונטל הכספים לכיסו. בהתאם, לא עומדת לנתבעת הגנת אמת הפרסום.

ג(3) הגנת תום הלב

32. מסיכומי ב"כ הנתבעת עולה שהנתבעת טוענת לקיומן של ההגנות המנויות בסעיפים 15(2) ו-15(3), הקבועות תחת הגנת תום הלב בסעיף 15 לחוק:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

...

- (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;
- (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעוניין בו ענין אישי כשר; ...".

33. הגנת תום הלב מאפשרת פרסום שאינו אמת במקרים בהם קיימים אינטרסים ציבוריים המצדיקים התבטאות חופשית. בכל אחת מן החלופות הקבועות בסעיפי המשנה של סעיף 15 לחוק ניתן ביטוי לאינטרס אחר. אולם, החלת ההגנה, על הפגיעה ההכרחית בשמו הטוב של אדם הכרוכה בה, תהא רק אם יתקיים באותו פרסום מרכיב נוסף, והוא שהפרסום נעשה "בתום לב". (ע"א 844/12 מולקנדוב נ' פורוש (22.02.17)).

34. ביחס להגנה הקבועה בסעיף 15(2), הנתבעת כלל לא פירטה מהו מקור החובה אשר הצדיק את פרסום הרשומות. במקרה דנן, הנתבעת פרסמה את הרשומות ברשת ה"פייסבוק", בה קיימים משתמשים רבים, ולכן החשיפה הייתה רחבה מאוד. לא ניתן לקבל שהתקיימה בנסיבות המקרה חובה מוסרית או חוקית לפרסום כה נרחב. כך גם לגבי ההגנה הקבועה בסעיף 15(3), הפרסום הנרחב לא היה נחוץ להגנה על ענין אישי וכשר של הנתבעת. פרסום כה נרחב של תוכן המשמיץ את התובע, ללא שהוכח כאמור שבוצעה פניה מקדימה לתובע או בדיקה מינימלית לאמיתות טענות הנתבעת נגד התובע, אינו סביר ואינו בתום לב.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

35. הנתבעת טענה כי מטרתה בפרסום הייתה ביקורת צרכנית שלילית על שירותו של התובע. שיתוף התרשמות צרכנית במרשתת, חיובית ושלילית, מהווה כלי צרכני רב עוצמה ובעל חשיבות ציבורית, וקיים הכרח להגן על זרימת המידע והשיתוף בין צרכנים, ללא חשש מפני תביעות לשון הרע. לכן, לא בנקל תוטל אחריות בלשון הרע על מפרסם ביקורת זו. אולם, במקרה דנן הנתבעת לא הוכיחה שביקורתה הייתה עניינית ונכונה. כאמור, הנתבעת לא הציגה פניה מתועדת כלשהי לתובע, או ראיה אחרת לחשדה שהתובע כשל מקצועית או חמור מכך מעל בכספיה. לכן, פרסומיה לא באים בגדר ביקורת צרכנית ראויה וסבירה. כפי שנקבע בהלכה הפסוקה, על אף שהמרשתת היא "כיכר העיר" החדשה, באמצעותה ניתן לקבל מידע, להעבירו, ל"האזין" לדעות של אחרים, ול"השמיע" דעות עצמיות, אין להתיר לחלוטין את הרסן במרחב הווירטואלי ולאייץ את הזכות לשם טוב. מתן הגנה לכל ביקורת צרכנית על גבי רשת ה"פייסבוק" באופן גורף, יכולה להביאנו למדרון חלקלק של פרסומים הפוגעים מעל הסביר בזכות לשם טוב. (רע"א 4447/07 מור נ' ברק אי. טי. סי [1995] **החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ** פ"ד סג(3) 664 (2010); רע"א 1688/18 סרנה נ' נתניהו (15.4.2018)).

36. חברה בקבוצה, סטפני שפירא, הזהירה את הנתבעת לא לכתוב אודות התובע כפי שעשתה. היא כתבה לה: "זה שיימינג"; "לא הייתי מסתבכת עם שיימינג ברשת". בנוסף, המליצה לה מספר פעמים להסיר את פרסומיה, ואף הציעה לה לפעול בדרכים אחרות ("בכלים שלוי") או להגיש תלונה בלשכת עורכי הדין. לא זאת בלבד שהנתבעת לא שעתה לאזהרות אלא שהיא המשיכה בשלה והוסיפה לכתוב בגנות התובע.

37. גם בטענה, לפיה הנתבעת לא ידעה שהתובע חדל מלייצגה, אין כדי להכשיר השמצתו ברשת. בהקשר זה יצוין כי התובע מסר גרסה מפורטת הן ביחס לסיום ייצוג הנתבעת על ידו והן ביחס לכך שהוא יידע את הנתבעת על כך. לא נמצאה כל סיבה שלא לקבל את גרסת התובע כמהימנה. עם זאת, יש מקום להעיר כי גם מהתובע היה מצופה לתעד בכתובים את סיום ההתקשרות עם הנתבעת, ולשלוח לה מכתב מסודר שבו היה נכתב כי התובע החליט לא לייצגה עוד וכי היא מוזמנת לסור למשרדו לקבלת העתקי השיקים ומכתבי ההתראה.

38. גם טענת הנתבעת, לפיה מסרה לתובע 6 שיקים לא הוכחה לאור גרסתו הסותרת של התובע, לפיה הנתבעת מסרה לו 4 העתקי שיקים ולא 6. טענת הנתבעת היא בעלמא ללא כל ראיה תומכת. תלונת הנתבעת במשטרה לא תומכת בטענתה. בתלונה הנתבעת דיווחה על שישה שיקים שלא כובדו. אין בכך כדי להוכיח שמסרה לתובע שישה שיקים.

39. לאור המקובץ, פרסומיה של הנתבעת אינם חוסים תחת הגנת תום הלב.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

ג(4) השלב הרביעי - הסעד

40. חוק איסור לשון הרע קובע מנגנון פיצוי ללא הוכחת נזק. על פי סעיף 7א.א(ב) לחוק איסור לשון הרע, סכום הפיצוי המרבי הוא 50,000 ש"ח. לאחר צירוף הפרשי הצמדה כאמור בסעיף 7א.א(ה) סכום הפיצוי הסטטוטורי הוא כ- 74,000 ש"ח. בהתאם לסעיף 7א.א(ג) אם העוולה בוצעה בכוונה לפגוע, ניתן לפסוק את כפל הפיצוי הסטטוטורי. בהתאם להלכה הפסוקה, במסגרת פסיקת פיצויים בגין לשון הרע, יש לשקול, בין היתר, את טיב הפרסום, היקפו, אמינותו, מידת פגיעתו במעמד הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, ואת התנהגותו של המזיק. (רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף, פ"ד נה(5) 510).
41. התובע תבע כפל פיצוי בסך של 150,000 ש"ח, משום שלטענתו הפרסומים בוצעו בכוונה לפגוע.
42. במקרה דנן, יש להתחשב בחומרת הדברים המשמיצים שפורסמו, ואשר פגעו בשמו הטוב של התובע ובתחום עיסוקו, ללא הצדקה. הדברים התבררו כחסרי בסיס. נוסף לכך, אין מדובר במעידה חד פעמית, אלא בשלושה פרסומים בזמנים שונים. כפי שפורט לעיל, לא עומדת לנתבעת הגנת אמת בפרסום והגנת תום הלב. באשר להיקף הפרסום, הרשומות פורסמו ברשת ה"פייסבוק", ולכן היו בעלות פוטנציאל חשיפה נרחב, שהגדיל את הפגיעה בשמו הטוב של התובע. קיימת מחלוקת אם הפרסום השלישי פורסם בדף הפייסבוק בשם "השולמנים" או "אני שולמן", אך גם ללא הכרעה במחלוקת זו ניתן לראות כי הפרסום זכה לתגובות ופוטנציאל חשיפתו היה רב.
43. לא הוכחה כוונת הנתבעת לפגוע, אך הפרסומים מהווים פגיעה חמורה בשמו הטוב של התובע, ואף במשלח ידו, שכן הנתבעת פרסמה בדפי ה"פייסבוק" פרסומים בהם האשימה את התובע בחוסר מקצועיות ואף רמזה למעילה בכספים. מדובר בהאשמות חמורות, ודאי כאשר מדובר בעורך דין ובהטלת דופי ביושרו ומקצועיותו, וזאת כאשר השירות שנתן התובע לנתבעת עד להפסקת הייצוג היה ללא תשלום כל שכר טרחה. עם קבלת מכתב הדרישה מטעם התובע היה בידי הנתבעת לצמצם את נזקי התובע ולו באופן חלקי, אם הייתה חוזרת בה או מתנצלת או מביעה צער על הפגיעה, אך הנתבעת נמנעה מעשות כן ואף עמדה על הפרסומים.
44. במכלול הנסיבות והשיקולים כאמור, הפיצוי יועמד על הסך של 20,000 ש"ח.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 7459-02-20 פגירסקי נ' אברהם

45. באשר להוצאות המשפט, בהליך התקיימו שתי ישיבות קדם משפט ובנוסף דיון הוכחות וסיכומים בעל פה. בעת פסיקת הוצאות המשפט ניתן משקל לכך שהגם שבסופו של יום נפסק פיצוי בסכום של 20,000 ש"ח, המשאבים אותם התובע נאלץ להשקיע לצורך השגת הפיצוי אינם מבוטלים. התובע נדרש לייצוג על ידי עורך דין ולניהול הליך משפטי שלם לנוכח עמדת הנתבעת וטענות ההגנה שלה. באשר לאגרה, בשל הפער בין סכום התביעה לסכום פסק הדין, הנתבעת תחויב במחצית אגרת בית המשפט.

ד. סוף דבר

46. הנתבעת תשלם לתובע סך של 20,000 ש"ח בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד הגשת התביעה ועד התשלום בפועל.

47. בנוסף, הנתבעת תשלם לתובע את מחצית אגרת בית משפט בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד תשלומה, ובצירוף שכר טרחת עורך דין בסך של 7,500 ש"ח.

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ב' תמוז תשפ"ב, 01 יולי 2022, בהעדר הצדדים.

עדנה יוסף-קוזין, שופטת

